

**ДОКЛАД  
ОТ  
АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ – МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА**

**Относно:** Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за определяне на размера, условията, сроковете и реда за заплащане на таксите по Закона за подземните богатства

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, чл. 59, ал. 3 и чл. 60, ал. 3 от Закона за подземните богатства във връзка с § 89, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредба на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (обн. ДВ, бр. 79 от 2020г.), предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за определяне на размера, условията, сроковете и реда за заплащане на таксите по Закона за подземните богатства.

Условията и реда за заплащане на такси при подаване на заявления за предоставяне на права за подземни богатства, както и за заплащане на годишна такса площ по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства са регламентирани със Закона за подземните богатства (ЗПБ).

Размерът на дължимите такси по Закона за подземните богатства е регламентиран с Тарифата за таксите, които се събират в системата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма по Закона за подземните богатства, приета с Постановление № 284 на Министерския съвет от 17 октомври 2011г. (обн. ДВ, бр. 83 от 2011г.).

Със Заповед № Е-РД-16-62/02.02.2022г. на министъра на енергетиката е сформирана работна група, включваща представители на дирекция „Икономическа и социална политика“ в Министерския съвет, на Министерството на финансите и специализираната администрация на Министерството на енергетиката, подпомагаща министъра на енергетиката при осъществяването му на нормативно установените функции на единен орган по управление на подземните богатства, която да разгледа

предложения за актуализация на Тарифата за таксите, които се събират в системата на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма по Закона за подземните богатства (Тарифата), приета с Постановление № 284 на Министерския съвет от 17 октомври 2011г. (обн. ДВ, бр. 83 от 2011г.).

**По отношение на таксите, заплащани при подаване на заявления за предоставяне на права по ЗПБ:**

Съгласно чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от ЗПБ кандидатите за разрешение за търсене и проучване или за проучване и кандидатите за концесия за добив заплащат такса при подаване на заявленията, като таксата се събира за покриване на административните разходи по производството за предоставяне на разрешението или концесията.

Размерът на дължимите такси за подаване на заявления за предоставяне на права за подземни богатства, както и за подаване на заявления за изменение на действащи договори (чрез удължаване на срока на предоставено разрешение или на предоставена концесия за добив и чрез прехвърляне на права и задължения по реда на чл. 25 от ЗПБ) е регламентиран с разпоредбата на чл. 1 от Тарифата.

Към момента дължимите такси са определени в следните размери:

1. при подаване на заявление за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив, както и за прекратяване на предоставена концесия – 1 450 лв.

2. при подаване на заявление за удължаване на срока на предоставени разрешение или концесия – 700 лв.

3. при подаване на заявление за прехвърляне на права и задължения по реда на чл. 25 от ЗПБ – 2 500 лв.

С предложението проект на Наредба се предлага увеличение, както следва:

1. при подаване на заявление за предоставяне на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесия за добив, както и за прекратяване на предоставена концесия – 2 000 лв.

2. при подаване на заявление за удължаване на срока на предоставени разрешение или концесия – 1 000 лв.

3. при подаване на заявление за прехвърляне на права и задължения по реда на чл. 25 от ЗПБ – 3 000 лв.

Предложеното увеличение на посочените такси ще способства за предотвратяване на практики на нелоялна конкуренция на етапите, предшествващи реалния инвестиционен процес (концесията за добив на подземни богатства); завишеният размер на таксите, които ще се заплащат при удължаване на срока на предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване ще стимулира

по-ефикасното използване на първоначалния срок, т.е. титулярите на разрешения ще имат интерес да скъсат времето за изпълнение на работните си програми и по-бързо да регистрират търговски открития.

На следващо място предложеното увеличение на таксите ще има стимулиращ ефект за формиране на по-правилна преценка от страна на потенциалните заявители на права при определяне на местонахождението и размера на проучвателни площи, включително съобразяване с публично достъпни действащи забрани и ограничения, произтичащи от други нормативни актове (заповеди за обявяване на защитени територии и за определяне на режими на опазване, археологически обекти, съществуващи пътища и пътни съоръжения от републиканската пътна инфраструктура, съществуващи съоръжения на инженерната инфраструктура – електропроводи, газопроводи, обекти на ВиК инфраструктурата и др.) и за предварително минимизиране на рисковете от постановяване на отказ за откриване на производство.

При определяне размера на таксите е взета предвид и разработената за целта Методика за измерване натовареността на служителите от специализираната администрация на Министерството на енергетиката на база на извършваните основни дейности и необходимото време за тяхното изпълнение (в човекочасове). Като основни дейности, предвидени с посочената Методика могат да бъдат посочени проверката на постъпилите заявления за предоставяне на права в сроковете и при условията на чл. 51, ал. 4 от ЗПБ, съответно – чл. 54, ал. 3 от ЗПБ, изготвянето на уведомителни писма с посочване на установени нередовности/непълноти и даване на конкретни указания за отстраняването им, изготвяне на необходимата документация за провеждане на съгласувателната процедура по чл. 26, ал. 1 и чл. 39 от ЗПБ, изготвяне на необходимата документация по чл. 32 и по чл. 35 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА), изготвяне на договори за търсене и проучване или за проучване и тяхното сключване, респ. провеждане на преговори и сключване на концесионни договори, с всички съпътстващи вътрешноведомствени съгласувателни процедури.

По отношение заявленията за изменение на действащи договори (чрез удължаване на срока на предоставено разрешение или на предоставена концесия за добив и чрез прехвърляне на права и задължения по реда на чл. 25 от ЗПБ), включително и по отношение на заявленията за прекратяване на действащи договори, като част от основните дейности, предвидени с Методиката могат да бъдат посочени изготвянето на мотивирани предложения за изменение/прекратяване на съответните договори, а в случаите на изменение/прекратяване на концесионни договори – и провеждането на отделните съгласувателни процедури по чл. 32 и по

чл. 35 от УПМСНА, изготвяне на допълнителни споразумения, уреждащи последиците от изменение/прекратяване и тяхното сключване, с всички съпътстващи вътрешноведомствени съгласувателни процедури.

При определяне размера на дължимите такси е отчетено и обстоятелството, че същият не е актуализиран от датата на приемането на Тарифата през 2011г. (Постановление № 284 на Министерския съвет от 17 октомври 2011г., обн. ДВ, бр. 83 от 2011г.).

В съответствие с разпоредбите на чл. 51, ал. 2, т. 5 и чл. 54, ал. 1, т. 5 от ЗПБ се предвижда отпадне на изискването за предоставяне на платежен документ, удостоверяващ извършеното плащане на таксите, дължими при подаване на заявления за предоставяне на права по ЗПБ, което от своя страна ще облекчи административната тежест за заявителите.

**По отношение на годишната такса площ, заплащана от титулярите по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства:**

Задължението на титулярите по предоставени разрешения за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства за заплащане на годишна такса за площ е регламентирано с разпоредбата на чл. 60, ал. 1 от ЗПБ.

С разпоредбата на чл. 60, ал. 2 от ЗПБ са регламентираны параметрите, формиращи размера на дължимата годишна такса площ. Съгласно цитираната разпоредба размерът на таксата се определя в зависимост от срока на разрешението, размера на предоставената площ и групата подземни богатства, за които се предоставя разрешението.

Размерът на годишните такси площ е регламентиран с чл. 2 от Тарифата, като в съответствие с разпоредбата на чл. 60, ал. 2 от ЗПБ е възприет диференциран подход.

Към момента дължимите такси са определени в следните размери:

1. за метални полезни изкопаеми и твърди горива - 100 лв. за кв. км;
2. за неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали – 500 лв. за площ, по-малка или равна на 1 кв. км, и по 100 лв. за всеки следващ кв. км;
3. за нефт и природен газ – 40 лв. за кв. км;
4. за строителни и скалнооблицовъчни материали - 500 лв. за площ, по-малка или равна на 1 кв. км, и по 500 лв. за всеки следващ кв. км;
5. за минни отпадъци - в размер, определен за съответните подземни богатства по т. 1-4.

Съгласно действащата Тарифа при удължаване срока на предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства

размерът на годишните такси за площ, дължими от титулярите, се определя, както следва:

1. за метални полезни изкопаеми и твърди горива – 370 лв. за кв. км;
2. за неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали – 1500 лв. за кв. км за площ по-малка или равна на 1 кв. км, и по 200 лв. за всеки следващ кв. км;

3. за нефт и природен газ - 70 лв. за кв. км;

С предложението проект на Наредба се предлага увеличение, както следва:

1. за метални полезни изкопаеми и твърди горива - 150 лв. за кв. км;
2. за неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали – 1000 лв. за площ, по-малка или равна на 1 кв. км, и по 100 лв. за всеки следващ кв. км;
3. за нефт и природен газ – 60 лв. за кв. км;
4. за строителни и скалнооблицовъчни материали - 1000 лв. за кв. км;
5. за минни отпадъци - в размер, определен за съответните подземни богатства по т. 1 - 4.

При удължаване срока на предоставено разрешение за търсене и проучване или за проучване на подземни богатства размерът на годишните такси за площ се определя, както следва:

1. за метални полезни изкопаеми и твърди горива – 370 лв. за кв. км;
2. за неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали – 1500 лв. за кв. км за площ по-малка или равна на 1 кв. км, и по 200 лв. за всеки следващ кв. км;
3. за нефт и природен газ - 70 лв. за кв. км.

С предложеното изменение се запазва нормативно установения диференциран подход, включително и с оглед обществения интерес и значението на отделните групи подземни богатства за икономиката на страната. Размерът на годишните такси за площ е увеличен и с цел недопускане на разрешения за търсене и проучване или за проучване в много големи по размер площи, което твърде често е продиктувано не от реален инвеститорски интерес, а от стремеж към ограничаване на конкуренцията чрез „блокиране“ на проучвателни площи.

Към 20 февруари 2022г. действащите договори за проучване на строителни и скалнооблицовъчни материали (общоразпространени полезни изкопаеми по смисъла на чл. 2, ал. 2 от ЗПБ) са 53 бр. При определяне размера на годишната такса за тези групи подземни богатства е съобразена необходимостта от ограничаване на натовареността на територията с проучвателни дейности.

При определяне размера на годишната такса за площ е съобразена и разпоредбата на чл. 60, ал. 4 от ЗПБ, съгласно която административните разходи за извършване на контрол по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване се покриват от таксите по ал. 1 на цитираната разпоредба. За целта е

разработена Методика за основните контролни дейности, осъществявани при извършването на контрол по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване.

Предвид законовата делегация по чл. 59, ал. 3 и чл. 60, ал. 3 от ЗПБ, съгласно които редът за събиране, сроковете и размерът на таксите се определят с акт на Министерския съвет, както и с оглед обстоятелството, че обичайно с тарифа се определя само размер на таксите, се предлага подзаконовият акт, регламентиращ дължимите такси по ЗПБ да бъде наредба, а не тарифа.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка на основание чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на Постановление на Министерския съвет е съгласуван в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и на основание чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове е публикуван за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерството на енергетиката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет. Получените становища, заедно със справка за приетите и неприетите бележки, са приложени към настоящия доклад.

Предложеният проект на Постановление не е свързан с транспониране на актове на Европейския съюз, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

С оглед изложеното, на основание чл. 59, ал. 3 и чл. 60, ал. 3 от Закона за подземните богатства и във връзка § 89, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредба на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (обн. ДВ, бр. 79 от 2020г.) и чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам на Министерския съвет да приеме приложения проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за определяне на размера, условията, сроковете и реда за заплащане на таксите по Закона за подземните богатства.

**ПРИЛОЖЕНИЯ:**

1. Проект на Постановление на Министерския съвет;
2. Проект на Наредба за определяне на размера, условията, сроковете и реда за заплащане на таксите по Закона за подземните богатства;
3. Финансова обосновка;
4. Частична предварителна оценка на въздействието;
5. Становище на дирекция „Модернизация на администрацията“ в Администрацията на Министерския съвет по частичната предварителна оценка на въздействието;
6. Справка за съгласувателни становища;
7. Съгласувателни становища по чл. 32 от УПМСНА;
8. Съобщение за средствата за масово осведомяване.

С уважение,

**АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ**  
*Министър на енергетиката*

